

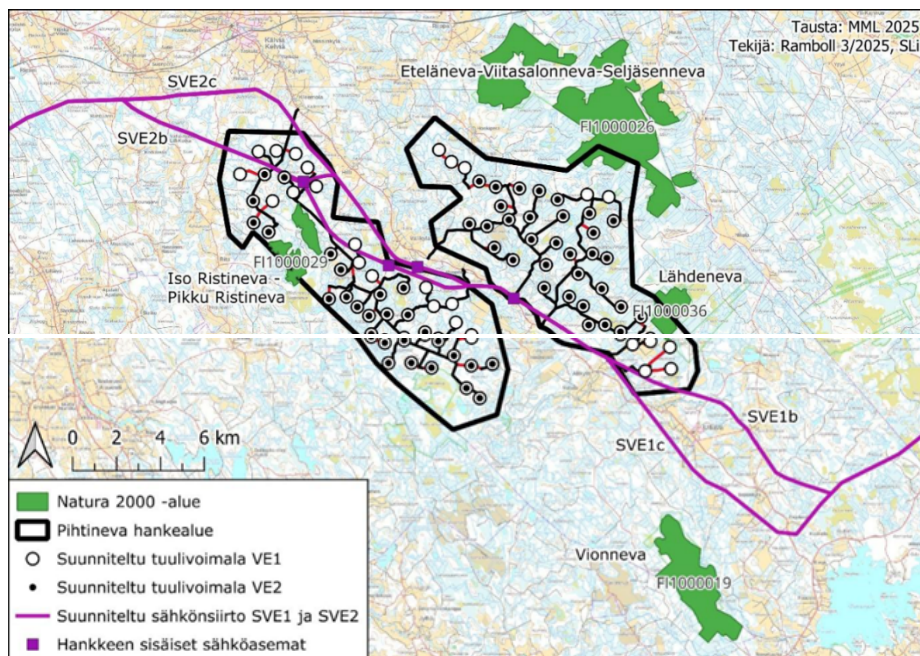
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Ympäristönsuojeluyksikkö

Viite: Lausuntopyyntö 16.4.2025

Luonnonsuojelulain 35 § 2 mom. mukainen lausunto Natura-alueisiin kohdistuvia vaikutuksia koskevista arvioinneista, Pihtinevan tuulivoimahanke, Kokkola

Asian tausta

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt lausuntoa luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisesta Natura-arvioinnista. Arviointi koskee Kokkolaan suunniteltavan Pihtinevan tuulivoimahankkeen vaikutuksia Eteläneva - Viitasalonneva - Seljäsennevan (FI1000026, SAC), Lähdennevan (FI1000036, SAC/ SPA), Iso Ristinevan - Pikku Ristinevan (FI1000029, SAC) ja Vionnevan (FI1000019, SAC/ SPA) Natura-alueisiin. Kuvassa 1. on esitetty Pihtinevan hankealue ja sitä lähimpänä sijaitsevat Natura-alueet.

Kuva 1. Pihtinevan hankealuetta lähimmät Natura-alueet (Ramboll 2025).

Pihtineva Wind Oy suunnittelee Pihtinevan alueelle enimmillään 86 tuulivoimalan suuruista tuulivoimahanketta. Voimaloiden

kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 8–10 MW. Alue sijaitsee Kälviän ja Ullavan välisellä alueella noin 15 km kaakkoon Kokkolan keskustasta. Hankealueeseen sisältyy kaksi osa-alueita, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 149 km². Arvioitavia toteutusvaihtoehtoja on kolme; VE0 hanketta ei toteuteta, VE1 86 tuulivoimalaa ja VE2 60 tuulivoimalaa sekä neljä sähkönsiirron reittivaihtoehtoa (SVE1b, SVE1c, SVE2b ja SVE2c), jotka on suunniteltu toteutettavaksi 400 kV ilmajohtolla.

Tiedot Natura-alueista

Eteläneva - Viitasalonneva - Seljäsenneva (FI1000026, SAC)

Etelänevan-Viitasalonnevan- Seljäsennevan Natura-alue (2503 ha) on laaja ja monipuolinen kokonaisuus ja yksi Keski-Pohjanmaan tärkeimpiä soidensuojeluohjelman kohteita. Alue sijaitsee Kokkolan ja Kannuksen kaupunkien alueilla. Suoalue sijaitsee Suomenselän aapasuovyöhykkeellä, mutta kokonaisuudessa on myös keidassuoalueita. Alue on edustava, laaja ja luonnontilainen kokonaisuus. Lisäksi alueella esiintyy monta uhanalaista kasvi- ja sammallajia. Alueella on tärkeä lintualue ja alue on määritelty FINIBA- ja MAALI-alueiksi. Etelänevan alueella esiintyy myös lettorämettä ja mesotrofista rimpinevaa. Alue kuuluu metsäpeuran esiintymisalueisiin.

Natura-alueen suojeluperusteena on kahdeksan Natura-luontotyyppiä, joista keskeisiä ovat aapasuot, keidassuot, puustoiset suot ja vaihettumis- ja rantasuot. Natura-tietolomakkeen mukaan metsäpeura on alueen keskeinen suojeluperustelaji. Natura-tietolomakkeella on esitetty muina tärkeinä lajeina 11 kasvilajia ja neljä lintulajia; metso, sinisuhaukka, suopöllö ja suokukko. Näiden lisäksi Natura-alueella esiintyy sensitiivinen laji.

Natura-alue sijoittuu osittain hankealueen sisäpuolelle sen pohjoisosassa. Lähin suunniteltu tuulivoimala on noin 1,2 kilometrin päässä Natura-alueen rajasta vaihtoehdossa VE1 ja noin 1,7 km päässä vaihtoehdossa VE2. Sähkönsiirtovaihtoehtoista SVE1 ja SVE2 sijoittuvat molemmat lähimmillään yli 6 kilometrin etäisyydelle Natura-alueesta.

Lähdeneva (FI1000036, SAC/SPA)

Lähdeneva (246 ha) on vetinen, edustava Pohjanmaan aapasuo, jonka keskeiset osat ovat ruohoista kalvakkanevajänteistä rimpinevaa sekä saranevaa ja kalvakkanevaa. Alueen lounaisosassa on mesotrofista rimpinevaa sekä linnustollisesti edustava Louelampi. Lähdenevan suolla on monin paikoin pitkiä hiekkaharjuja ja karuja saarekkeita, ja se kuuluu Pohjanmaalle ominaiseen, valtakunnallisesti erityiseen

rantakaartosoiden luokkaan. Lähdenevan länsi- ja lounaisosat ovat hieman kuivahtaneet ojitusten vuoksi. Louelampi pysynee kutakuinkin luonnontilassa, jos ojituksia ei enää tehdä. Lähdenevan Natura-alue on suojeltu sekä luonto- että lintudirektiivin perusteella (SCI, SPA).

Lähdenevan Natura-alueen suojeluperusteena on kolme luontotyyppiä, joista keskeisiä ovat aapasuot ja puustoiset suot. Edellä mainittujen luontotyyppien lisäksi alueen NATA-lomakkeella alueen suojeluperusteisiin ehdotetaan lisättäväksi kaksi luontotyyppiä, pikkujoet ja purot sekä harjumetsät. Alueen suojeluperusteena on 11 lintulajia, joiden lisäksi NATA-lomakkeelle on lisätty 7 lintulajia. Natura-tietolomakkeella muina tärkeinä kasvi- ja eläinlajeina mainitaan vaaleasara (*Carex livida*), punakämmekkä (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *incarnata*), suovalkku (*Hammarbya paludosa*), rimpivihvilä (*Juncus stygius*) ja suomenlumme (*Nymphaea tetragona*).

Natura-alue sijoittuu osittain hankealueen sisäpuolelle länsinurkassa. Lähin suunniteltu tuulivoimala on noin 320 m päässä Natura-alueen rajasta. Tuulivoimalat ympäröivät Natura-aluetta etelä- ja länsireunoilta. Sähkönsiirtovaihtoehtoista SVE1b-vaihtoehto sijoittuu lähimmillään noin 1,9 kilometrin etäisyydelle Natura-alueesta ja SVE1c-vaihtoehto noin 2,5 kilometrin etäisyydelle Natura-alueesta.

Iso Ristinevan - Pikku Ristineva (FI1000029, SAC)

Iso Ristinevan ja Pikku Ristinevan Natura-alue sijaitsee suurimmaksi osaksi Keski-Pohjanmaan maakunnan alueella, Kokkolan kunnassa ja eteläisin pääty Pohjanmaan maakunnan alueella, Kruunupyyn kunnassa. Natura-alueen pinta-ala on 271,60 ha.

Ympäristöhallinnon Natura-tietokannan mukaan Iso Ristineva ja Pikku Ristineva ovat kaksi täysin erillistä karua aapasuota, joista toiseen liittyy kiinteästi keidassuoalue. Keitaat ovat nuoria ja heikosti kehittyneitä. Soiden laitteet on ojitettu kauttaaltaan, mutta keskiosat ovat vielä luonnontilaisia. Alueella esiintyy lukuisia pieniä karuja metsäsaarekkeitä, joista suurimman osan puusto on hakattu. Alueella on myös pieni luonnontilainen varsin kirkasvetinen lampi, Ristilampi. Kasvilajistoon kuuluu tavallista karua lajistoa, muun muassa variksenmarja ja tupasvilla.

Natura-alueen suojeluperusteena luontotyypeistä ovat keidas- ja aapasuot, puustoiset suot sekä humuspitoiset järvet ja lammet. Natura-tietolomakkeella on esitetty muina tärkeinä kasvilajeina vaivero (*Chamaedaphne calyculata*) ja valkopiirtoheinä (*Rhynchospora alba*).

Natura-alue sijoittuu lähes kokonaan hankealueen läntisen osan sisäpuolelle länsinurkassa. Lähin suunniteltu tuulivoimala on noin 400 metrin päässä Natura-alueen rajasta. Sähkönsiirtovaihtoehtoista

Natura-aluetta lähemmät reittivaihtoehdot SVE1b (Ullavan suuntaan) ja SVE2b (Hirvisuon suuntaan) sijoittuvat lähimmillään noin 430 metrin etäisyydelle Natura-alueesta ja kulkevat samaa reittiä hankealueen koillispuolella. Pihtinevan hankkeen alustavan tiesuunnitelman mukaan osittain tai kokonaan parannettava nykyinen Kettuharjuntie kulkee Natura-alueen koillispuolitse rajautuen noin 30 metrin osuudelta Natura-alueeseen.

Vionneva (FI1000019, SAC/SPA)

Ympäristöhallinnon Natura-tietokannan mukaan Vionneva on yksi Keski-Pohjanmaan tärkeimmistä lintusoista. Alueella esiintyy myös luontodirektiivin mukaisia luontotyypppejä, joiden edustavuudet ja luonnontilat ovat erinomaisia. Vionnevan NATA-lomakkeen mukaan Vionneva on kahdesta keitaasta muodostuva kohosualue, joka on pääosin luonnontilassa. Suotyypit ovat karuja, kasvilajisto muodostuu tavanomaisesta suokasvillisuudesta. Alue on linnustoltaan erittäin arvokas. Kohteella esiintyy luontotyypeistä myös humuspitoiset lammet ja järvet (10 ha). Alueen itäreunalla menevä joki, Kylmäoja, on Natura-alueen kohdalla suoraksi kanavaksi oikaistu ja osittain luonnonuoman vierelle kaivettu.

Natura-alueen suojeluperusteena on neljä luontotyyppiä; keidassuot, puustoiset suot, humuspitoiset järvet ja lammet sekä vaihettumis- ja rantasuot. Suojeluperusteena on myös kymmenen lintulajia. Natura-tietolomakkeella on esitetty muuna tärkeänä lintulajina pikkukuovi.

Vionnevan Natura-alue sijoittuu hankevaihtoehdossa VE1 lähimmillään noin 6,6 kilometrin etäisyydelle ja hankevaihtoehdossa VE2 lähimmillään noin 8,5 kilometrin etäisyydelle lähimmästä voimalasta. Sähkönsiirron vaihtoehdoista SVE1c sijoittuu lähimmillään 2,3 km ja SVE1b 4,9 kilometrin etäisyydelle Natura-alueesta.

Vaikutusarvioinnin johtopäätökset

Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-alue

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontotyypppeihin

Natura-arvioinnin mukaan hankkeesta ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-alueen kasvillisuuteen ja luontotyypppeihin, koska rakentamisalueilta ei ole veden virtaus- ja valumasuunnassa yhteyttä Natura-alueelle. Myös etäisyyden arvioidaan muodostuvan niin pitkäksi (yli 1 km), ettei hydrologisia vaikutuksia tai pölyvaikutuksia tuulivoimarakentamisesta arvioida syntyvän Natura-alueen kasvillisuudelle ja luontotyypeille.

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin lajeihin

Pihtinevan tuulivoimaloiden aiheuttaman vaikutuksen alueellisen laajuuden arvioidaan olevan suuri: vaikutuksen arvioidaan ulottuvan 1–10 km päähän. Arvioinnin mukaan Natura-alueelle sijoittuville metsäpeurojen elinympäristöille ei muodostu suoria vaikutuksia riittävän pitkän etäisyyden vuoksi. Metsäpeuraan arvioidaan voivan kohdistua kuitenkin häiriövaikutuksia.

Pihtinevan tuulivoimahankkeen meluselvityksen (Ramboll 2025d) perusteella VE1-voimaloista toiminta-aikana muodostuva melu yltää Viitasalonnevalle: 35 dB melu ulottuu Viitasalonnevan eteläosiin ja Paskalampinnevesta Paskalammen alueelle. Pihtinevan tuulivoimahankkeen näkymäalueanalyysin (Ramboll 2025e) mukaan, suunnitellut voimalat näkyisivät laajasti Natura-alueen avoimilla soilla. Arvioinnin mukaan Pihtinevan tuulivoimahankkeen suunnitelluista voimaloista 28 sijoittuu 5 km etäisyyden sisään Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-alueesta.

Natura-arvioinnin mukaan rakentamisen aikainen melu ja ihmisten liikkuminen alueella voivat karkottaa metsäpeuroja hankealueen lähistöltä väliaikaisesti, mutta vaikutus on kestoaltaan lyhyt, ja sen arvioidaan olevan merkitykseltään vähäinen eikä sen arvioida ulottuvan Natura-alueelle saakka. Voimaloiden toiminta-ajaisen melun arvioidaan voivan heikentää Natura-alueen eteläosia metsäpeuran elinympäristönä.

Kokonaisuutena Natura-alueen metsäpeuroille hankkeen vaikutuksen arvioidaan olevan merkittävä. Vaikutusten arvioidaan muodostuvan ensisijaisesti tuulipuiston rakentamisen aikana muodostuvasta väliaikaisesta häiriöstä, toiminta-aikana aiheutuvista lähimpien voimaloiden melu- ja visuaalisista häiriövaikutuksista sekä mahdollisesti vähäisistä muutoksista metsäpeurojen vaellusreitteihin.

Vaikutukset muihin arvokkaisiin lajeihin ja luontotyypeille ominaiseen lajistoon

Tuulivoimahankkeen rakenteet eivät sijoitu Natura-alueelle, joten suoria vaikutuksia muihin arvokkaisiin kasvilajeihin ei arvioida syntyvän. Myöskään epäsuoria vaikutuksia kasvilajeihin ei arvioida kohdistuvan valuma-alue-tarkastelun perusteella.

Pihtinevan hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia suokukolle, koska etäisyyden tuulivoimaloiden ja kahlaajille keskeisten suoalueiden välillä arvioidaan olevan riittävä. Myöskään sinisuuohaukalle

eikä metsolle arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia riittävän etäisyyden vuoksi. Kokonaisuutena hankkeen vaikutusten merkittävyys suopöllöön ja lapinpöllöön arvioidaan merkittäväksi toteutusvaihtoehdossa VE1 häiriö- ja estevaikutusten sekä elinympäristömuutosten vuoksi. Myös Natura-alueella pesiviin kurkiin arvioidaan kohdistuva merkittäviä vaikutuksia toteutusvaihtoehdossa VE1 häiriö- ja estevaikutusten sekä törmäysvaikutusten vuoksi.

Salassa pidettävä osuus alkaa

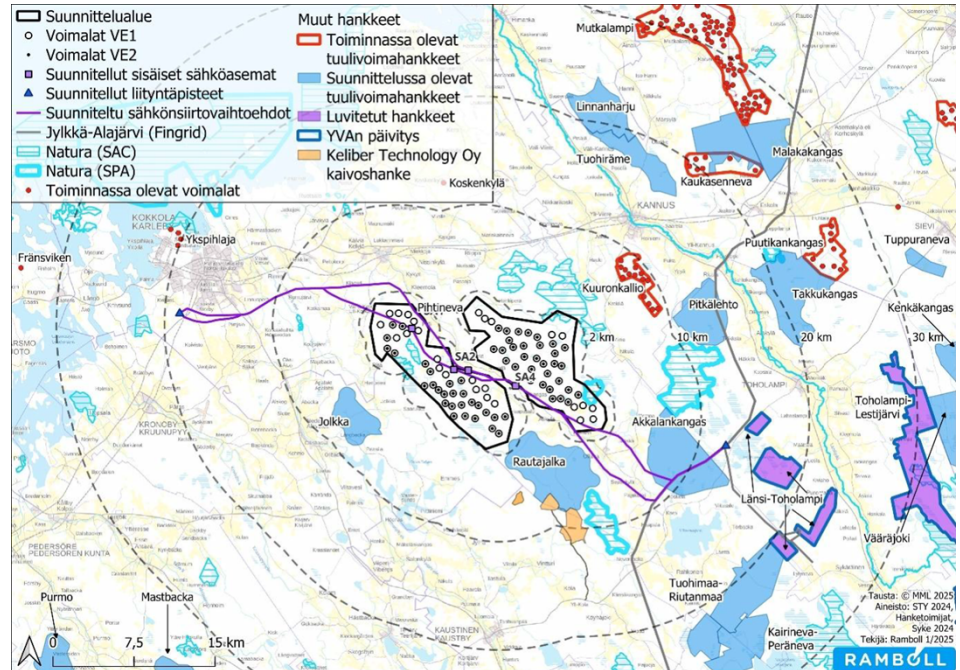

Salassa pidettävä osuus loppuu

Yhteisvaikutukset

Pihtinevan tuulipuiston läheisyyteen sijoittuu useita toiminnassa tai suunnitteilla olevia tuulipuistohankkeita sekä kaivoshanke. Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-aluetta lähin tuotannossa oleva tuulipuisto on Kuuronkallio, jonka voimalat (yhteensä 14) sijaitsevat lähimmillään noin 3 kilometrin päässä Natura-alueesta. Kuvassa 2. on esitetty Pihtinevan hankkeen läheisyyteen sijoittuvat hankkeet.

Natura-arvioinnissa todetaan, että kokonaisuutena Pihtinevan ja lähiympäristön muiden olemassa olevien ja suunnitteilla olevien tuulivoimahankkeiden arvioidaan vaikuttavan Suomenselän metsäpeurapopulaatioon yhteisvaikutuksena merkittävän kielteisesti.

Kuva 2. Pihtinevan hankkeen lähellä olevat hankkeet.

Vaikutukset Natura-alueiden eheyteen (koskemattomuuteen)

Natura-arvioinnin mukaan Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsenevan Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluvista lajeista Pihtinevan tuulivoimahanke vaikuttaa metsäpeuran ja muista lajeista suopöllön olosuhteisiin siten, että heikentäviä vaikutuksia ei voida täysin poissulkea. Samoin yhden sensitiivisen lajin sekä kurjen ja lapinpöllön osalta heikentäviä vaikutuksia ei voida poissulkea. Tuulivoimahanke saattaa vähentää näiden Natura-alueella esiintyvien lajien elinympäristön laatua aiheuttamalla häiriötä, joka voi vaikuttaa lajien populaatioiden kokoon, tiheyteen tai lajien väliseen tasapainoon. Lähimpien tuulivoimaloiden aiheuttama häiriö voi johtaa lajien siirtymiseen muualle ja siten pienentää kyseisten lajien levinneisyysaluetta Natura-alueella. [REDACTED] kurjen ja lapinpöllön osalta tuulivoiman vaikutukset kohdistuvat Natura-alueen suojeluperusteena olevien luontotyyppien ekologiseen rakenteeseen tai toimintaan tavalla, joka vaarantaisi luontotyyppien tai niistä riippuvaisten lajien kantojen säilymisen elinvoimaisina. Arvioinnin mukaan nämä vaikutukset vaarantaisivat Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsenevan Natura-alueen koskemattomuuden.

Lievennystoimet

Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-arvioinnin perusteella Pihtinevan tuulivoimahankkeen heikentävä vaikutus voi olla merkittävää metsäpeuran, suopöllön, lapinpöllön ja kurjen sekä yhden sensitiivisen lajin osalta. Heikennyksen vaikutusmekanismina on tuulivoimaloiden häiriö- ja estevaikutus sekä erityisesti sensitiivisellä lajilla törmäysriski. Arvioinnin mukaan ainoa vaikuttava lievennyskeino kaikkien edellä mainittujen lajien osalta on voimaloiden määrän vähentäminen Natura-aluetta lähimpien voimaloiden osalta. Arvioinnin mukaan poistamalla Natura-alueen lähimmät 2 voimalapaikkaa hankevaihtoehdosta VE1 voidaan vähentää Natura-alueen suopöllölle, lapinpöllölle ja kurjelle aiheuttamia vaikutuksia ja syntyvät vaikutukset laskevat merkittävyyden kynnyksen alapuolelle.

Natura-arvioinnissa todetaan, että tuulipuiston metsäpeuroille aiheuttamien vaikutusten kannalta keskeisessä asemassa ovat merkittävimpien ruokailu- ja lisääntymisalueiden sekä vaellusreittien säilyttäminen, jotta metsäpeurojen ravinnonhankintamahdollisuudet pystytään alueella osaltaan turvaamaan tuulipuiston rakentamisesta huolimatta. Arvioinnin mukaan häiriövaikutusta voidaan vielä lieventää rakentamisen ajoittamisella keskeisimmän vasomiskauden ulkopuolelle. Metsäpeuran kohdalla voidaan kiinnittää huomiota lisäksi siihen, miten rakentamisvaiheen jälkeinen ihmisvaikutuksista johtuva häiriö niiden elinympäristössä voitaisiin pitää mahdollisimman pienenä.

Natura-arvioinnin mukaan noin 3 kilometrin suojavyöhyke olisi Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-alueella riittävä metsäpeuralle Pihtinevan hankkeen lähimpiin voimaloihin. Vyöhyke on metsäinen, jossa arvioinnin mukaan puusto lieventää melu- ja visuaalisen häiriön vaikutusta. Poistamalla Natura-aluetta lähimpiä voimaloita tältä suojavyöhykkeeltä, vaikutukset metsäpeuralle arvioidaan vähentyvän alle merkittävän tason. Metsäpeuraan kohdistuvia vaikutuksia voidaan arvioinnin mukaan lieventää myös vaiheistamalla hankkeen rakentaminen ja rajaamalla rakentamistoimet mahdollisimman suppealle alueelle kerrallaan, jolloin lajin elinympäristöihin kohdistuvat vaikutukset ovat vähäisempiä. Rakennustoimet voidaan myös ajoittaa rakennustyöt kriittisimmillä paikoilla aktiivisen lisääntymiskauden sekä syksyisen vaelluskauden ulkopuolelle. Myös käytettävien maa-ainesten ottopaikkojen sijainneilla voidaan vaikuttaa häiriöalueiden laajuuteen ja keston. Natura-aluetta lähimmät voimalat on mahdollista rakentaa viimeisenä, mahdollisesti WindLife-tutkimuksen tulosten valmistuttua.

Sensitiivisen lajin kohdalla Natura-arvioinnissa todetaan, että poistamalla vaihtoehdosta (VE1 ja VE2) ja kriteerirajasta riippuen 7-14 voimalapaikkaa vaikutukset lievenevät alle merkittävän tason. Lisäksi

arvioidaan, että poistamalla voimalat sensitiivisen lajin ydinreviiriltä häiriövaikutukset eivät ole lajiin merkittäviä.

Lähdenevan Natura-alue

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin

Pihtinevan hankkeessa tuulivoimalat, huoltotiet ja muut tuulipuiston rakenteet sijoittuvat varsinaisen Natura-alueen ulkopuolelle, joten suoria elinympäristömenetyksiä ei arvioinnin mukaan synny. Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan valuma-alueeseen kohdistuvia vaikutuksia Natura-alueen kasvillisuuteen ja luontotyypeihin humuspitoiset järvet ja lammet, aapasuot, puustoiset suot, koska rakentamisalueet jäävät veden virtaus- ja valumasuunnassa Natura-alueen alapuolelle, poispäin Natura-alueesta. Myös etäisyyden arvioidaan muodostuvan niin pitkäksi, ettei hydrologisia vaikutuksia tai pölyvaikutuksia tuulivoimarakentamisesta voi käytännössä syntyä Natura-alueen kasvillisuudelle ja luontotyypeille.

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin lajeihin

Natura-arvioinnissa todetaan, että suunnitellut tuulivoimalat sijoittuvat kokonaisuudessaan Natura-alueiden ulkopuolelle, minkä vuoksi hankkeen toteuttamisella ei ole suoraa vaikutusta lintujen pesimäalueisiin ja niiden luonnon nykytilaan. Arvioinnin mukaan voimaloista voi aiheutua törmäys- ja estevaikutuksia erityisesti suoalueen ulkopuolella ruokaileville linnuille (mm. petolinnut ja lokkilinnut). Tuulipuiston rakentaminen myös lisää ihmistoiminnan aiheuttamia häiriöitä.

Kokonaisuutena hankkeen vaikutuksen merkittävyys laulujoutsenelle arvioidaan merkittäväksi kummassakin toteutusvaihtoehdossa aiheutuen alle 500 metrin etäisyydellä olevista voimaloista. Myös Lähdenevalla pesiville metsähanhelle ja kurjelle hankkeen vaikutukset arvioidaan merkittäviksi. Kahlaajille, erityisesti suokukolle on arvioitu aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia, koska kahlaajareviirejä sijaitsee vähän yli 500 metrin päässä lähimmistä tuulivoimaloista. Myös suopöllölle arvioidaan aiheutuvan merkittäviä häiriö- ja törmäysvaikutuksia.

Hankkeella ei arvioida olevan vaikutuksia varpuslinnuille, pohjantikalle eikä vesipääskylle.

Vaikutukset muihin arvokkaisiin lajeihin ja luontotyypeille ominaiseen lajistoon

Tuulivoimahankkeen rakenteet eivät sijoitu Natura-alueelle, joten suoria vaikutuksia lajeihin ei arvioida syntyvän. Myöskään epäsuoria vaikutuksia ei arvioida kohdistuvan lajeihin valuma-alueetarkastelun perusteella.

Yhteisvaikutukset

Arvioinnin mukaan etäisyys Lähdenevan Natura-alueen ja lähimpien toiminnassa ja suunnitteilla olevien tuulivoimahankkeiden välillä muodostuu niin pitkäksi, ettei hankkeilla arvioida olevan yhteisvaikutuksia Pihtinevan hankkeen kanssa Lähdenevan Natura-alueelle ja sen suojeluperusteena oleville luontotyypeille tai lajeille.

Vaikutukset Natura-alueiden eheyteen (koskemattomuuteen)

Natura-arvioinnin mukaan Lähdenevan Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluvista lajeista tuulivoimahanke vaikuttaa joutsenen, metsähanhen, kurjen, suopöllön ja kahlaajalajien olosuhteisiin siten, että heikentäviä vaikutuksia ei voida poissulkea. Arvioinnin mukaan ilman lieventäviä toimenpiteitä Lähdenevan Natura-alueen koskemattomuus on vaarantunut.

Lievennystoimet

Natura-arvioinnin mukaan keskeisimpänä vaikutusmekanismina arvioidaan olevan tuulivoimaloiden häiriö- ja estevaikutus ja ainoa vaikuttava lievennyskeino on voimaloiden määrän vähentäminen Natura-aluetta lähimpien voimaloiden osalta. Lähdenevan suojeluperusteena olevaan linnustoon kohdistuvat vaikutukset vähenevät arvioinnin mukaan poistamalla tai siirtämällä lähimmät voimalat, joita on toteutusvaihtoehdossa VE1 4 ja vaihtoehdossa VE2 1. Nämä sijaitsevat noin 300–1200 metrin päässä Natura-alueen rajasta. Lieventävien toimenpiteiden jälkeen arvioidaan, että Pihtinevan tuulivoimahanke ei ole vaikuttamassa merkittävästi heikentävästi Lähdenevan suojeluperusteena olevien lintulajien kantoihin.

Iso Ristinevan - Pikku Ristinevan Natura-alue

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin

Natura-arvioinnin mukaan suoria elinympäristömenetyksiä ei synny, koska kaikki Pihtinevan hankkeen tuulivoimalat, huoltotiet ja muut rakenteet sijoittuvat varsinaisen Natura-alueen ulkopuolelle.

Luontotyypeihin kohdistuvia vaikutuksia voisi aiheutua valuma-alueisiin

kohdistuvien vaikutusten kautta. Arvioinnin mukaan voimat, tiet ja muut rakenteet eivät muuta Natura-alueelle päätyvien valumavesien määriä tai valuma-alueen pinta-alaa, mutta voivat vaikuttaa jonkin verran valumavesien virtaussuuntiin. Teiden ja voimalakenttien pintamaiden poistot sekä muut maansiirtotyöt voivat aiheuttaa kiintoaine-, humus- ja ravinnepäästöjä pintavesiin. Osa päästöistä voi kulkeutua myös Natura-alueelle.

Vaikutukset arvioidaan jäävän vähäisiksi, sillä rakennettavat tiet sijoittuvat pääosin virtaussuuntien suuntaisesti, nykyisille ojitusalueille. Arvioinnin mukaan todennäköisimmin Natura-alueelle voivat vaikuttaa Natura-aluetta lähimmäksi sijoitettavat voimat, jotka sijaitsevat alle kilometrin päässä Natura-alueesta. Näidenkin vaikutusten arvioidaan kuitenkin jäävän vähäisiksi. Lähimmiltä voimalapaikoilta vedet valuvat pois päin Natura-alueesta. Lisäksi valumavesien kulkumatkat niin pitkiä, ettei niiden arvioida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen vesitasapainoon.

Pikku Ristinevan pohjois- ja koillispuolen ohi kulkee Kettuharjuntie, jonka kautta osa Pihtinevan hankkeen kuljetuksista on suunniteltu. Lähimmillään tielinja sijoittuu noin 30 metrin matkalla Pikku Ristinevan Natura-alueen viereen ja noin 200 metrin matkalla alle 100 metrin etäisyydelle Natura-alueesta. Tien lähialueet ovat metsäpeitteisiä ja etäisyys suoalueisiin on suurempi. Tie kulkee Natura-alueen suuntaisesti noin parin kilometrin matkan, jonka varrella on viisi ojaa, jotka todennäköisesti laskevat Pikku Ristinevan suuntaan. Pikku Ristinevan ympäristö on kuitenkin tielinjan vierestä ojitettu ja tien suunnasta tulevat ojat kulkevat Natura-alueen luoteiskulmalta kohti luodetta, ja koillispuolelta kohti kaakkoa eivätkä laske suoraan suoalueelle. Mikäli tietä on tarvetta levennää hankkeen vuoksi, arvioinnin mukaan tulisi levennys toteuttaa Natura-alueesta pois päin ja tielinjaan suunniteltu maakaapelilinja tulisi sijoittaa tien pohjoispuolelle kauemmas Natura-alueesta mahdollisten vaikutusten lieventämiseksi. Lisäksi vaikutuksia voidaan vähentää myös sijoittamalla tienvarsiotjat ja rummut niin, ettei suoraa pintavesivaluntaa tieltä Natura-alueelle tulisi. Arvioinnin mukaan hankkeen rakentamisen aikana raskaan liikenteen kuljetuksista voi mahdollisesti tulla vähäisiä vaikutuksia hankkeen rakentamisen aikana, kun Kettuharjuntien kautta kulkee raskaita kuljetuksia, mutta vaikutukset ovat lyhytaikaisia ja koostuvat lähinnä teiden perusparannuksesta ja sen viereen rakennettavan maakaapelin maansiirtotöistä, jotka voivat aiheuttaa kiinto-aine-, humus- ja ravinnepäästöjä pintavesiin, mutta vaikutukset rajoittuvat todennäköisimmin Pikku Ristinevan luoteiskulmaan, joka sijoittuu lähimmäksi Kettuharjuntietä.

Arvioinnin mukaan alueen pohjois- ja itäpuolelle suunnitellun sähkölinjan rakentamisesta Natura-alueen luontotyypeihin voi aiheutua korkeintaan vähäistä ja lyhytaikaista vaikutusta, sillä sähkölinjan

rakentamisesta aiheutuva kuormitus on pieni ja valumavedet puhdistuvat ojaverkostoissa ja metsäalueilla ennen Natura-aluetta.

Natura-arvioinnin mukaan Pihtinevan hankkeesta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen kasvillisuuteen ja luontotyyppeihin, koska rakentamisalueet jäävät veden virtaus- ja valumasuunnassa Natura-alueen alapuolelle, pois päin Natura-alueesta. Myös etäisyys muodostuu niin pitkäksi, ettei hydrologisia vaikutuksia tai pölyvaikutuksia tuulivoimarakentamisesta voi käytännössä syntyä Natura-alueen kasvillisuudelle ja luontotyypeille.

Vaikutukset muihin arvokkaisiin lajeihin ja luontotyypeille ominaiseen lajistoon

Pihtinevan hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Iso Ristinevan - Pikku Ristinevan Natura-alueen muihin arvokkaisiin lajeihin.

Yhteisvaikutukset

Lähimpänä Iso Ristineva-Pikku-Ristinevan Natura-aluetta oleva suunniteltu tuulivoimahanke on Jolkka, joka sijaitsee Natura-alueen eteläpuolella. Etäisyys Natura-alueesta muodostuu kuitenkin niin pitkäksi, ettei hankkeella arvioida olevan yhteisvaikutuksia Pihtinevan tuulipuiston kanssa Natura-alueelle ja sen suojeluperusteena oleville luontotyypeille tai muille tärkeille kasvilajeille.

Vaikutukset Natura-alueiden eheyteen (koskemattomuuteen)

Natura-arvioinnin mukaan Pihtinevan hanke ei aiheuta sellaisia vaikutuksia, jotka heikentäisivät Natura-alueen suojeluperusteena olevia luontotyyppejä. Merkittäviä vaikutuksia ei ole odotettavissa muihin Natura-alueen tärkeisiin kasvilajeihin. Iso Ristinevan – Pikku Ristinevan Natura-alueen koskemattomuus ei ole siten vaarantunut.

Vionnevan Natura-alue

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin

Pihtinevan hankkeesta tai sen sähkönsiirrosta ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia Vionnevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin riittävän etäisyyden vuoksi.

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin lajeihin

ETELÄ-POHJANMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Vaihe 0295 027 500

www.ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa

NÄRINGS-, TRAFIK- OCH MILJÖCENTRALEN I SÖDRA ÖSTERBOTTEN

Växel 0295 027 500

www.ntm-centralen.fi/sodraosterbotten

Alvar Aallon katu 8

PL 156, 60101 Seinäjoki

Alvar Aallon katu 8

PB 156, 60101 Seinäjoki

Wolffintie 35

PL 262, 65101 Vaasa

Wolffskavägen 35

PB 262, 65101 Vasa

Pitkänsillankatu 15

PL 77, 67101 Kokkola

Långbrogatan 15

PB 77, 67101 Karleby

Natura-arvioinnin mukaan mihinkään Vionnevan Natura-alueen suojeluperusteena olevaan lintulajiin ei arvioida kohdistuvan merkittäviä vaikutuksia Pihtinevan tuulivoimahankkeesta tai sen sähkönsiirron toteutusvaihtoehdoista riittävän etäisyyden perusteella. Ainoastaan kurkeen ja yhteen sensitiiviseen lajiin arvioidaan kohdistuvan vähäisiä vaikutuksia sähkönsiirtovaihtoehdossa SVE1c.

Yhteisvaikutukset

Natura-arvioinnissa todetaan, että Vionnevan läheisyyteen sijoittuu useita toiminnassa tai suunnitteilla olevia tuulipuistohankkeita ja näiden lisäksi Vionnevan länsipuolella sijaitsee Keliberin kaivosalue (etäisyys alle 400 m) sekä Vionnevan itäpuolella, noin 700 m etäisyys Jylkkä-Alajärvi voimajohtohanke. Vionneva on siis useiden hankkeiden ympäröimä joka ilmansuunnasta. Hankkeiden yhteisvaikutus kohdistuu etenkin metsälajeihin ja aiheuttaa niiden elinympäristön pirstoutumista. Myös metsäkanalinnuille ja pesiville petolinnuille arvioidaan aiheutuvan yhteisvaikutuksista johtuvia elinympäristömuutoksia ja häiriövaikutuksia. Arvioinnissa todetaan, että mallinnusmenetelmillä yhteisvaikutukset sensitiivisen lajin reviirille suunniteltujen hankkeiden kanssa olisivat merkittävän kielteisiä, mikäli kaikki suunnitellut tuulivoimalat rakennettaisiin.

Vaikutukset Natura-alueiden eheyteen (koskemattomuuteen)

Natura-arvioinnissa todetaan, että Pihtinevan hankkeen vaikutukset eivät kohdistu Vionnevan Natura-alueen luontotyyppien kasvillisuuteen tavalla, joka vaarantaisi luontotyyppien säilymisen elinvoimaisina eikä hanke vaikuta merkittävästi heikentävästi Vionnevan suojeluperusteena olevien lintulajien kantoihin.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto

Natura-arvioinnin kattavuus

Natura-arvioinneissa tarkasteltavat Natura-alueet sekä niiden lähiympäristö on valittu tarkoituksenmukaisesti ottaen huomioon niiden suojeluperusteina olevat lajit ja luontotyypit sekä luontotyypeille ominainen lajisto. Lisäksi arvioinnissa ansiokkaasti huomioidaan Natura-alueiden ulkopuolisten alueiden merkitys etenkin lajeilla, joiden elinpiirit ulottuvat Natura-alueiden hallinnollisten rajojen ulkopuolelle (esim. metsäpeura, petolinnut). Hankkeen vaikutusalue voi olla arvioinnissa esitettyä laajempi etenkin metsäpeuran osalta. Lisäksi

epävarmuutta vaikutusalueen tarkasteluun aiheutuu etenkin yhteisvaikutusten osalta.

Natura-arvioinnin toteutus ja menetelmät

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Natura-arviointien toteutus ja menetelmät vastaavat valtaosin Natura-arviointeihin sisällytettäviä laatuvaatimuksia, eikä ELY-keskus näe puutteita suojeluperusteisten luontotyyppien tai luontotyypeille ominaisen lajiston osalta. Eteläneva-Viitasenneva-Seljäsennevan, Lähdenevan ja Iso Ristineva- Pikku Ristinevan Natura-alueiden kasvillisuutta on kartoitettu maastossa osana Pihtinevan tuulivoimahankkeen luontotyyppiselvityksiä. Myös näiden alueiden linnustoa ja metsäpeuran esiintymistä on selvitetty osana Pihtinevan hankkeen luontoselvityksiä. Ainoastaan Vionnevan Natura-alueen kasvillisuutta ja linnustoa ei ole Pihtinevan hankkeen yhteydessä kartoitettu. Pihtinevan suunnitellun tuotantoalueen ja lähimpien sähkönsiirtolinjojen etäisyys Vionnevan alueesta huomioiden ELY-keskus kuitenkin katsoo, että arvioinnin pohjana käytetyn aineiston tarkkuus on riittävä vaikutusten merkittävyyden arvioimiseksi.

Johtopäätökset

Suojeluperusteena esiintyvät luontotyypit

Natura-arvioinnissa esitettyjen tietojen ja vaikutusmekanismien perusteella ELY-keskus yhtyy arvioinnissa esitettyyn näkemykseen, että Pihtinevan hankkeella ei ole todennäköisesti merkittävää vaikutusta Etelänevan-Viitasalonnevan- Seljäsennevan, Lähdenevan tai Vionnevan Natura-alueiden suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin. Natura-arvioinnissa on esitetty yksityiskohtaiset ja asianmukaiset perusteet hankkeen merkittävien vaikutusten poissulkemiselle.

ELY-keskus yhtyy Natura-arvioinnin johtopäätökseen, että Pihtinevan hankkeella ei ole merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Iso Ristinevan - Pikku Ristinevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin. Tämä johtopäätös edellyttää kuitenkin Kettuharjuntien mahdollisen levennyksen ja maakaapelin toteuttamista tien pohjoispuolelle kauemmas Natura-alueesta sekä riittäviä toimenpiteitä pintavesi- ja pölyvaikutusten torjumiseksi.

Metsäpeura

Metsäpeuraa esiintyy ainoastaan Suomessa sekä Venäjän Karjalassa. Ainoa metsäpeuran tällä hetkellä elinvoimainen populaatio maailmassa on Suomenselän populaatio, johon Pihtinevan ympäristössä esiintyvät metsäpeuratkin kuuluvat. Metsäpeurakannan hoitosuunnitelmassa (Maa- ja metsätalousministeriö 2023) todetaan voimakkaan

tuulivoimarakentamisen olevan isona riskinä metsäpeuran elinympäristöjen säilymiselle. Kannanhoitosuunnitelmassa todetaan tuulivoimarakentamisen kaavoitukseen ja suunnitteluun liittyen olevan tärkeintä varmistaa, että elinympäristöä on tarjolla ja käytettävissä jatkossakin vähintään saman verran kuin nyt, ja että se muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden. Metsäpeurakannan hoitosuunnitelmassa linjataan edelleen, että Luonnonvarakeskuksessa tuulivoiman vaikutuksista metsäpeuralle tekeillä olevan tutkimuksen tuloksia on syytä odottaa ja huomioida ennen kuin laajempia alueita metsäpeuran keskeisillä elinalueilla kaavoitetaan tuulivoimalle.

Metsäpeuran kannalta Natura-alueet ja niitä ympäröivät alueet ovat tiiviissä ekologisessa vuorovaikutuksessa keskenään. Muutokset Natura-alueen ulkopuolella saattavat johtaa merkittäviin välillisiin vaikutuksiin myös varsinaisella Natura-alueella, erityisesti jos metsäpeura käyttää elinympäristönään Natura-alueen ja hankealueen välisiä alueita tai varsinaista hankealuetta. Vasanhoidoaikaiset metsäpeuravaadinten elinpiirit ovat olleet keskimäärin noin 8 km² kokoisia, joten ne voivat kesän mittaan liikkua paljonkin ja vaihtaa suota esim. ravinnon ehtyessä tai vaihtuessa, häirinnän tai petokontaktin takia. Vasovat vaatimet levittäytyvät laajalle alueelle, jolloin yksilöitiheys on suhteellisen matala, mutta Natura 2000 -alueet ovat vasomisen ja vasanhoidon aikaisen esiintymisen tiivistymiä ja ydinalueita. Tuulivoima-alueet rajoittavat vasomiseen soveltuvaa elinympäristöä ja luovat yhä enemmän painetta Natura-alueille. Yksilöt eivät kuitenkaan mahdu pelkästään suojelualueille, joka tulee aiheuttamaan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia koko populaatiolle.

Tuulivoiman tai muun ihmistoiminnan aiheuttamista vaikutuksista metsäpeuraan ei ole saatavilla julkaistua tutkimustietoa, mutta asiantuntijankemeyksen mukaan sellaiset peuran (tarandus) alalajeihin, kuten poroon ja karibuihin liittyvät tutkimukset, jotka vastaavat tai muistuttavat maiseman rakenteeltaan ja muilta olosuhteiltaan metsäpeuran elinolosuhteita Suomessa, ovat kuitenkin käyttökelpoisia myös metsäpeuravaikutuksia arvioitaessa (Asiantuntija-arviointi Keski-Suomen 2040 kaavaehdotukseen ehdolla olevien tuulivoima-alueiden vaikutuksista metsäpeuraan (*Rangifer tarandus fennicus*), Paasivaara, A. 2022).

Luonnonvarakeskuksen laatiman tuulivoimaa koskevan koontitutkimuksen mukaan (How far are birds, bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development? – A systematic review. Tolvanen, A. ym. 2023) yhdeksästä hirvieläimistä käsittelevästä tutkimuksesta kuusi käsitteli poroa, ja kaikissa tutkimuksissa havaittiin eläinten siirtymistä (displacement). Puolikesyn poron kohdalla kaikissa kuudessa tutkimuksessa havaittiin yhdenmukaisia ja pisimpiä siirtymiä, jotka olivat keskimäärin yli viisi kilometriä.

Yllä mainitussa asiantuntijalausunnossa on tuotu esille, että myös metsäpeuralla on todettu alustavissa tutkimuksissa vastaavia ihmistoimintaan ja rakenteisiin liittyvää välttelykäyttäytymistä (Paasivaara 2022). Erityisesti vasovat ja vasojaan hoitavat vaatimet välttelevät teitä ja muita ihmisrakenteita (Puoskari 2017, Tuohimaa ym. 2020 ja 2022, julkaisemattomia käsikirjoituksia). On huomioitavaa, että metsäpeura villinä alalajina saattaa olla herkempi tuulivoiman aiheuttamalle häiriölle ja välttelyvaikutus voi ulottua paljon laajemmalle kuin porolla. Tutkimuksissa peuran alalajeilla on havaittu myös voimalinjojen välttelykäyttäytymistä, jonka yhtenä selittävänä tekijänä voivat olla johtimissa havaittavat koronapurkaukset. Koska peurojen on havaittu aistivan valoa ultravioletin spektrin alueella, näyttäytyvät suurjännitevoimajohdot niille välkehtivinä ketjuina. (Vistnesin & Nallemanin 2007, Lundqvist 2007, Anttonen ym. 2011, Panzacchi ym. 2012, Hogg ym. 2011, Tyler ym. 2014) Välttämisyreaktion lisäksi muita välillisiä vaikutuksia arvioidaan olevan mm. lineaarirakenteiden kuten teiden ja sähkölinjojen läheisyys, joka voi mm. tehostaa suden tilankäyttöä ja saalistusta (McKay ym. 2021).

ELY-keskus yhtyy Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-arvioinnissa esitettyyn arvioon siitä, että Pihtinevan hankkeen vaikutukset metsäpeuroille kokonaisuutena ovat merkittäviä. Arvioinnin mukaan hankkeen suunnitelluista voimaloista 28 sijoittuu 5 km etäisyyden sisään Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-alueesta. Arvioinnissa todetaan, että Pihtinevan hankkeen meluselvityksen (Ramboll 2025d) perusteella VE1-voimaloista toiminta-aikana muodostuva melu ylittää Viitasalonnevalle: 35 dB melu ulottuu Viitasalonnevan eteläosiin ja Paskalampinnesta Paskalammen alueelle. Arvioinnin mukaan tuulivoimaloiden toiminnan tuottama ääni on kuultavissa mallinnettua kauemmas, jopa kilometreihin, mutta kuuloalueella lisääntyvä, kuultavissa oleva ääni, ei välttämättä ole metsäpeuraa häiritsevää. Hankkeen näkymäalueanalyysin (Ramboll 2025e) mukaan, suunnitellut voimalat myös näkyisivät laajasti Natura-alueen avoimilla soilla. ELY-keskus toteaa, että Pihtinevan tuulivoimaloiden aiheuttamat meluun ja näkymiseen perustuvat häiriöt tulisivat aiheuttamaan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia metsäpeuran elinympäristöihin Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-alueella. ELY-keskus huomauttaa myös, että Pihtinevan meluselvitys on tehty ihmisenäkökulmasta ja metsäpeuran kuulokynnys eroaa ihmisen kuulokynnuksesta. ELY-keskus katsoo, että mikäli tuulivoiman vaikutuksia metsäpeuralle perustellaan melulla, tulisi arvioinnissa tarkastella häiriövyöhykettä metsäpeuran kuulokynnukseen perustuen. Arvioinnissa esitettyä väitettä siitä, että mallinnettua kauemmas kuultavissa oleva tuulivoimaloiden tuottama ääni ei häiritse metsäpeuraa, ei ole perusteltu.

Natura-arvioinnin mukaan kokonaisuutena Pihtinevan ja lähiympäristön muiden olemassa olevien ja suunnitteilla olevien tuulivoimahankkeiden

arvioidaan vaikuttavan Suomenselän metsäpeurapopulaatioon yhteisvaikutuksena merkittävän kielteisesti. ELY-keskus yhtyy tähän johtopäätökseen. ELY-keskus kuitenkin huomauttaa, että arvioinnissa ei tarkasteltu hankkeiden yhteisvaikutuksia Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-alueen metsäpeurapopulaatioon. ELY-keskus katsoo, että erityisesti Kuuronkallion toiminnassa oleva tuulivoimapuisto ja Pihtinevan hanke voisivat aiheuttaa merkittäviä yhteisvaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena olevalle metsäpeuralle, mutta näitä ei arvioitu tarkemmin.

Pihtinevan YVA-selostuksen liitteenä olevassa metsäpeuraselvityksessä (Ramboll 2025) todetaan, että metsäpeura liikkuu ympärivuotisesti Pihtinevan suunnitellulla hankealueella ja selvitysten perusteella alueen käyttö on runsaampaa kesäaikaan. Metsäpeuran todennäköisiä vasanhoitoalueita sijaitsee Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-alueen lisäksi Lähdenevan Natura-alueella ja myös Ristinevojen alue sekä Vionnevan alue soveltuvat hyvin vasanhoitoon. Ristinevojen alue on lisäksi myös peurojen talvilaidunalueita. ELY-keskus toteaa, että Pihtinevan hankealueella ja sitä ympäröivillä suoalueilla on runsaasti metsäpeuran elinympäristöjä ja Pihtinevaa ympäröivät Natura-alueet ovat osa Suomenselän metsäpeurapopulaatiolle elintärkeää, suo- ja metsäluontotyypeiltään monipuolisten Natura-alueiden verkostoa. ELY-keskus huomauttaa, että Lähdenevan, Iso Ristinevan - Pikku Ristinevan ja Vionnevan Natura-alueiden suojeluperusteita on määrä esittää täydennettäväksi metsäpeuran osalta. Luonnonsuojelulain pykälässä 35 todetaan, että *”jos hanke tai suunnitelma joko yksinään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin.”* ELY-keskus näkee, että metsäpeuran suojelu on otettava huomioon myös siihen ehdolla olevilla Natura-alueilla ja Pihtinevan hankkeen vaikutuksia Lähdenevan, Iso Ristinevan - Pikku Ristinevan ja Vionnevan Natura-alueiden metsäpeurapopulaatioille tulee tarkentaa.

Natura-arvioinnin ja Pihtinevan YVA-selostuksen liitteenä olevan metsäpeuraselvityksen (Ramboll 2025) mukaan hanke ei sijoitu metsäpeuran keskeisille vaellusreiteille, mutta peuroja kulkee vaellusaikoihin alueella. Peurat liikkuvat todennäköisesti hankealueelta sitä ympäröiville isommille kesälaitumille. Hirvaiden havaittiin liikkuvan hankealueella myös kesällä ja pienempien soiden arvioidaan olevan hankealueen läpikulun yhteydessä käytettyjä laidunalueita. Arvioinnin mukaan Pihtinevan hanke voi aiheuttaa muutoksia metsäpeuran vaellusreitteihin. Arvioinnissa todetaan, että tarkempaa tietoa

metsäpeuran vaellusreiteistä Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-alueelle ja Pihtinevan alueelle ei ole. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Pihtinevan hankkeen vaikutukset metsäpeurojen vaellusreitteihin talvehtimisalueille ja sieltä takaisin hankealueelle ja sitä ympäröiville Natura-alueille vaatii tarkennusta.

Suojeluperusteena esiintyvät lintulajit

ELY-keskus yhtyy Natura-arvioinnissa esitettyyn johtopäätökseen siitä, että Pihtinevan tuulivoimahankkeen toteuttamisella arvioidaan olevan merkittäviä vaikutuksia moniin Lähdenevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin lintulajeihin.

ELY-keskus näkee, että Natura-arvioinnissa esitetty johtopäätös sähkönsiirtoreittivaihtoehtojen SVE1b/SVE1c vähäinen, ei merkittävä vaikutus Vionnevan Natura-alueen suojeluperusteena olevalle kurjelle ja sensitiiviselle lajille on oikeansuuntainen. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kuitenkin toteutusvaihtoehtoa SVE1c ei voida pitää suositeltavana sen sensitiiviselle lajille muiden alueen hankkeiden kanssa aiheuttamien yhteisvaikutusten arviointiin liittyvien epävarmuuksien vuoksi.

Vaikutukset SAC-alueilla esiintyvään ominaiseen lajistoon

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-arvioinnissa on kiitettävästi arvioitu Pihtinevan tuulivoimahankkeen vaikutuksia muihin arvokkaisiin lajeihin ja luontotyypeille ominaiseen lajistoon. ELY-keskus yhtyy esitettyihin arvioihin, että suopöllölle, lapinpöllölle, kurjelle voi aiheutua merkittäviä vaikutuksia Pihtinevan hankkeen toteutusvaihtoehdossa VE1 sekä sensitiiviselle lajille merkittäviä vaikutuksia toteutusvaihtoehdoissa VE1 ja VE2.

ELY-keskus yhtyy Natura-arvioinneissa esitettyyn johtopäätökseen, että Pihtinevan hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia Lähdenevan ja Iso Ristinevan - Pikku Ristinevan Natura-alueiden muulle tärkeälle lajistolle.

Vaikutusten lieventämistoimenpiteet

ELY-keskus yhtyy Metsähallituksen lausuntoon Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-arvioinnista ja toteaa, ettei vaikutusten lieventämistä koskeva osuus vastaa täysin Natura-arvioinnin vaatimuksia. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan arvioinnissa esitetään konkreettisia lieventämistoimenpiteitä muina tärkeinä lajeina esiintyviin lintulajeihin kohdistuvien vaikutusten osalta,

mutta suojeluperusteena olevan metsäpeuran osalta merkittäviksi arvioituille vaikutuksille esitetty lievennystoimet on esitetty epätarkasti. Myös ELY-keskus katsoo, että hankkeen metsäpeuravaikutusten arvioiminen kohtalaisiksi, sillä perustella, että hankealue sijoittuu metsäpeuran pääasiallisen esiintymisalueen reuna-alueelle ja että lajin yksilömäärät ovat suurempia alueen kaakkoispuolella ei ole perusteltua. ELY-keskus huomauttaa, että metsäpeura on Eteläneva-Viitasalonneva-Seljäsennevan Natura-alueen suojeluperustelaji ja Natura-arvioinnin tulee osoittaa, ettei hanke heikennä lajin esiintymistä kyseessä olevalla Natura-alueella. ELY-keskus huomauttaa, että arvioinnissa esitetty 3 kilometrin suojavyöhyke tuulivoimaloiden ja Natura-alueen välille ei ole nykytietämyksen mukainen. ELY-keskus katsoo, että häiriövyöhykkeenä tulee käyttää viittä kilometriä, joka perustuu Luonnonvarakeskuksen teettämään tuulivoiman vaikutuksia käsittelevään koontitutkimukseen ja on tällä hetkellä parasta käytössä olevaa tutkimustietoa tuulivoiman vaikutuksista metsäpeuraan (Tolvanen, A. ym. 2023. How far are birds, bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development? – A systematic review.) Myös Luonnonvarakeskus on useissa lausunnoissaan tuonut esille, että nykytietämyksen perusteella metsäpeuralle tärkeiden suo- ja metsävaltaisten Natura 2000 -alueiden ja tuulivoiman väliin tulisi jättää vähintään noin viiden kilometrin suojavyöhyke.

ELY-keskus toteaa, että kun alle viiden kilometrin etäisyydellä Etelänevan-Viitasalonnevan- Seljäsennevan Natura-alueesta sijaitsevat tuulivoimalat poistetaan, lieventyvät myös suopöllöön, lapinpöllöön, kurkeen ja sensitiiviseen lajiin kohdistuvat merkittävät vaikutukset alle merkittävyyden kynnyksen.

ELY-keskus yhtyy Lähdenevan Natura-arviointiin siinä, että esitetty lähimpien tuulivoimaloiden poisto tai siirto on ainoa vaikuttava lievennyskeino. ELY-keskus kuitenkin yhtyy Metsähallituksen antamaan Natura-lausuntoon ja toteaa, että merkittäviä vaikutuksia Lähdenevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin lintulajeihin, erityisesti metsähanheen, ei voida poissulkea, jos lievennystoimien jälkeen edelleen suunnitellaan tuulivoimaloiden toteutusta lähimmillään 1–2 km päähän Natura-alueesta. ELY-keskus näkee myös, että 2 km suojaetäisyyden soveltaminen on suositeltavaa, jotta Lähdenevan Natura-alueen ympäristö pystyttäisiin rajaamaan selkeämmin suunnitellun tuulivoima-alueen ulkopuolelle ja sen suojeluperusteena olevien lintulajien elinympäristöt pystytään turvaamaan.

Vaikutukset Natura-alueiden eheyteen

Koska hankkeen vaikutukset yhdessä muiden alueiden tuulivoimahankkeiden kanssa erityisesti metsäpeuraan jäävät

epävarmoiksi, ei vaikutuksia niiden Natura-alueiden eheyteen, joilla kyseinen suojeluperuste esiintyy voida arvioida. Alustavasti ELY-keskuksen näkemyksen mukaan, tämä koskee etenkin Etelänevan-Viitasalonnevan- Seljäsennevan Natura-aluetta ja siellä esiintyviä kesäisen vasanhoitojakson osalta kriittisiä alueita. Mikäli osa Natura-alueella esiintyvistä lajille sopivasta elinympäristöstä muuttuu välttelykäyttämisen takia lajille sopimattomaksi tai laji ei estevaikutuksen vuoksi enää saavuta elinympäristöä, vaikuttaa tämä kielteisesti Natura-alueen eheyteen. Suojeluperusteena mainitun lajin populaatiokoon pieneminen esimerkiksi edellä mainittujen vaikutusten myötä vaikuttaa näin ollen Natura-alueen eheyteen.

Yhteenveto

ELY-keskus toteaa, että Pihtinevan hankkeen vaikutusten merkittävyys Etelänevan-Viitasalonnevan- Seljäsennevan suojeluperusteena olevaan metsäpeuraan jää epävarmaksi. Vakiintuneen oikeuskäytännön perusteella varovaisuusperiaate edellyttää Natura-arvioinnin kohdalla merkittävien vaikutusten poissulkemista tavalla, joka ei jätä epäilyksiä (mm. KHO 2020:3). ELY-keskus toteaa, että nykytiedon valossa ei voida poissulkea merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Pihtinevan hankealueen läheisyydessä sijaitsevien Natura-alueiden metsäpeurapopulaatioille ja niiden vaellusreiteille. Täten jää tieteellinen epävarmuus hankkeen vaikutuksista Natura-alueiden suojeluperusteena oleviin tai suojeluperusteeksi lisättäviksi esitettyihin luonnonarvoihin. Euroopan komission julkaisemaan ohjeeseen (Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan säännökset) viitaten, mikäli vaikutus on epävarma, suunnitelma myös heikentää merkittävästi Natura-arvoja. Nyt kyseessä olevan hankkeen kohdalla vaikutukset metsäpeuraan tulee täten arvioida varovaisuusperiaatteen mukaisesti merkittävän heikentäviksi.

ELY-keskus katsoo, että Iso Ristinevan - Pikku Ristinevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin kohdistuvien vaikutusten ehkäisemiseksi Kettuharjuntien mahdollinen levennys ja maakaapelin toteuttaminen tulee tehdä tien pohjoispuolelle kauemmas Natura-alueesta sekä toteuttaa riittävät toimenpiteet pintavesi- ja pölyvaikutusten torjumiseksi.

ELY-keskus myös toteaa, että Pihtinevan hankkeella arvioidaan olevan merkittäviä vaikutuksia moniin Lähdennevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin lintulajeihin ja vaikutusten merkittävydestä jää epävarmuutta arvioinnissa esitettyjen lievennystoimenpiteiden jälkeenkin. Myös Vionnevan Natura-alueen suojeluperusteena olevaan sensitiiviseen lajiin kohdistuvien vaikutusten merkittävydestä jää arvioinnin perusteella epävarmuutta. Pihtinevan hankkeen kohdalla vaikutukset Lähdennevan suojeluperusteena oleviin joutseneen,

metsähanheen, kurkeen, suopöllöön ja kahlaajiin sekä Vionnevan suojeluperusteena olevaan toiseen sensitiiviseen lajiin tulee täten arvioida varovaisuusperiaatteen mukaisesti merkittävän heikentäväksi.

ELY-keskus muistuttaa, että luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen taikka hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos Natura-arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän Natura 2000 -alueen luonnonarvoja.

Natura-arvioinnin täydentäminen

Vaikka tutkitun tiedon puutteen vuoksi metsäpeuraan kohdistuvia merkittäviä vaikutuksia ei voida arviointia täydentämällä sulkea pois, on arviointia epävarmuuksien vähentämiseksi ja arvioinnin tarkentamiseksi syytä täydentää. Natura-arviointia tulee täydentää Pihtinevan hankkeesta metsäpeuralle aiheutuvien vaikutusten arvioinnilla Lähdenevan, Iso Ristinevan - Pikku Ristinevan ja Vionnevan Natura-alueiden osalta. Pihtinevan hankkeen vaikutuksia metsäpeurojen vaellusreitteihin talvehtimisalueille ja sieltä takaisin hankealueelle ja sitä ympäröiville Natura-alueille tulee tarkentaa. Myös Etelänevan-Viitasalonnevan- Seljäsennevan Natura-alueen metsäpeurapopulaatioon kohdistuvat yhteisvaikutukset vaativat täydennystä. Vionnevan Natura-alueen sensitiiviselle lajille aiheutuvia yhteisvaikutuksia tulee tarkentaa.

Asiakirjan hyväksyminen

Asiakirja on valmisteltu luonnonsuojelun valvontaryhmässä ja hyväksytty sähköisesti viranomaisen järjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Aira Muhiya ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Johanna Kullas. Tieto hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja EPOELY/2425/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/2425/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kullas Johanna 22.08.2025 15:36

Esittelijä Muhiya Aira 22.08.2025 15:22